

بسم الله الرحمن الرحيم

از ایران چه می‌دانم؟ / ۱۱۶

قهوه‌خانه و قهوه‌خانه‌نشینی در ایران

و. ب. کبکباشی

دفتر پژوهشهای فرهنگی

دفتر مرکزی: تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان ایرانشهر شمالی، نبش کوچه یگانه، شماره ۲۲۹
 کد پستی: ۱۵۸۴۷۳۶۹۱۳ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۴۶۹۱
 تلفن: ۸۸۳۱۵۲۴۱، ۸۸۳۱۵۲۴۰، ۸۸۸۲۱۳۶۴
 ورنکار: ۸۸۳۰۲۴۸۵
 پست الکترونیک: crb@iranculturestudies.com
 فروش الکترونیک: www.iranculturestudies.com
 تلفن واحد بازاریابی: ۸۸۳۱۵۲۳۳
 www.lahzeh-ketab.com

تلفن های بخش مرکزی: ۸۸۸۴۹۴۶۱، ۰۹۱۲-۲۱۷۷۶۴۷
 مراکز اصلی بخش و فروش:
 • تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان ایرانشهر شمالی، نبش کوچه یگانه، شماره ۲۲۹؛ تلفن: ۸۸۸۴۹۴۶۱
 • بخش مرکزی تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، نبش خیابان شهید وحید نظری، شماره ۱۵۵؛ تلفن: ۶۶۴۱۷۵۳۲؛ دورنگار: ۶۶۵۰۱۴۶

*** قهوه خانه قهوه خانه نشینی در ایران - از ایران چه می دانم؟ / ۱۱۶**
 * مؤلف: علی بلوکباشی
 * سروراستار و مدیر علمی: دکتر حسن باستانی راد
 * بررسی فنی: مهناز خسروی - نمونه خوان: مریم رفیعی
 * طراح قالب جلد: ایراندخت حسینی نژاد؛ احسان فریده داورزنی
 * صفحه آرا: سمیه تمیمی
 * لیتوگرافی: همگرافیک * چاپ و بسته بندی: شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه * چاپ اول: ۱۳۹۳
 * بها: ۵۰۰۰ تومان
 همه حقوق محفوظ است. هرگونه تقلید و استفاده از این اثر به هر شکل بدون اجازه کتبی دفتر پژوهشهای فرهنگی ممنوع است.

ISBN: 978-964-379-283-1

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۷۹-۲۸۳-۱

بلوکباشی، علی، ۱۳۱۴ -
 قهوه خانه و قهوه خانه نشینی در ایران / علی بلوکباشی. - تهران: دفتر پژوهشهای فرهنگی، ۱۳۹۳.
 ۱۲۰ ص.: مصور. - (از ایران چه می دانم؟، ۱۱۶)

ISBN: 978-964-379-283-1

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. قهوه خانه ها- ایران - تاریخ. الف. دفتر پژوهشهای فرهنگی. ب. عنوان.

۹۵۵/۰۰۴

DSR ۶۵ / ن ۹ پ ۸۳ ۱۳۹۳

۳۳۱۶۱۳۵

کتابخانه ملی ایران

- ۵۶ ۲. اسباب دود و دم
۵۸ ۳. اسباب و اشیای تزئینی
۵۹ ۴. اسباب تفریحی و سرگرمی

فصل ششم. کارکنان قهوه‌خانه

- ۶۱ ۱. نوع مشاغل
۶۱ ۲. سبک و آداب کار
۷۰ ۳. پایبندی و نقش اجتماعی قهوه‌چیان

فصل هفتم. نقش و اثرکرد اجتماعی - فرهنگی قهوه‌خانه

- ۷۵ ۱. نقش اجتماعی
۷۷ ۲. پاتوق‌نشینی و پاتوق‌دار
۸۴ ۳. آذین‌بندی و بزم‌ای
۸۹ ۴. نقش فرهنگی

سخن پایانی

مآخذ

۱۱۵

۱۱۷

فهرست مطالب

۷	پیش‌سخن
۱۷	فصل یکم. قهوه و روش نوشی
۱۸	۱. روش سگایر پراکندگی جغرافیایی قهوه
۲۰	۲. قهوه‌نوشی
۲۵	فصل دوم. جای و جای‌نوشی
۲۶	۱. رویشگاه و پراکندگی جغرافیایی جای
۲۷	۲. کشت و تولید جای در
۳۰	۳. جای‌نوشی
۴۱	فصل سوم. قهوه‌خانه در ایران
۴۱	۱. قهوه‌خانه در دوره صفوی
۴۴	۲. قهوه‌خانه در دوره قاجار
۴۵	۳. وضعیت کنونی قهوه‌خانه‌ها
۴۷	فصل چهارم. معماری و آرایه‌بندی
۴۸	۱. معماری
۵۲	۲. آرایه‌بندی
۵۵	فصل پنجم. اسباب قهوه‌خانه
۵۵	۱. اسباب و اشیای کاربردی

یادداشت

با توجه به تحولات نوین فرهنگی در جامعه امروز، نیاز همه ایرانیان، به ویژه جوانان تیزبین و پرسشگر، به بررسی‌های جدید علمی و مستمر درباره تاریخ پرفراز و نشیب ایران زمین و سنت و فرهنگ و تمدن آن، بیش از گذشته نمودار شده است. انجمن پژوهش‌های فرهنگی با شناخت این امر و در راستای گسترش دیدگاه‌های همه‌جانبه و عمیق فرهنگی، تلاش می‌کند تا با آغاز کرده و بر آن است تا با انتشار مجموعه از ایران چه می‌دانیم؟ آگاهی‌های مهم، دقیق و سودمندی را در حوزه‌های گوناگون ایران پژوهی در دسترس همه دوستداران ایران و جوانان علاقه‌مند کشورمان قرار دهد.

امید است که این دفتر با ارائه این نوع پژوهش‌ها، ضمن ایجاد پیوندی ناگسستنی میان فرهنگ امروز و دیروز و دوری از هرگونه ذهنیت و جانبداری و یک‌سویه و غیرعلمی، زمینه تبادل نظر و اندیشه را میان همه علاقه‌مندان و علاقه‌مندان این عرصه فراهم سازد و در ترویج حرکت‌های نوین فرهنگی و اندیشه‌پرور و ایجاد آگاهی‌های بهتر برای این سرزمین، نقشی شایسته و مفید ایفا کند.